

Landbruks- og matdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

postmottak@lmd.dep.no

Vår dato:
28.august 2013

Høring – NOU 2013:6 God handelsskikk i dagligvarekjeden

Vi viser til høringsbrev av 21.5.2013, hvor departementene ber om synspunkter på NOU 2013:6 God handelsskikk i verdikjeden – ref 13/723.

Norsk Landbrukssamvirke støtter Dagligvarelovutvalgets forslag til lov om god handelsskikk, og opprettelse av et handelstilsyn.

Innledning

Norsk Landbrukssamvirke er en interesseorganisasjon for de bondeide samvirkeforetakene i landbruket. Samvirkeforetakene har et bredt virksomhetsfelt, og driver en omfattende industri- og forretningsvirksomhet med foredling og salg av produkter basert på råvarer fra norsk landbruk. Blant medlemsorganisasjonene er TINE, Nortura, Norske Felleskjøp, Hoff og Gartnerhallen. Medlemsforetakene sysselsetter om lag 15.000 personer. Landbrukssamvirket samler, foredler og bringer norsk mat fra bønder i hele landet ut til forbrukerne. Som bondeide foretak er målet med virksomheten å gjennomføre dette på en mest mulig kostnadseffektiv og forbrukerrettet måte. I tillegg har samvirkeforetakene påtatt seg viktige samfunnsmessige og landbrukspolitiske oppgaver med å bidra til stabil forsyning av basismatvarer til forutsigbare priser, og å sikre avsetning av råvarer fra bønder i hele landet.

Virksomheten til landbrukssamvirkene utgjør en hel verdikjede fra råvareproduksjon og fram til detaljist. Det siste leddet fram til forbruker ivaretas av kjeder og storhusholdning. Det er avgjørende for alle ledd i verdikjeden at avtalene mellom leverandører og kjeder skjer på en likeverdig og redelig måte. En lov om god handelsskikk vil bidra til å sikre dette. Distribusjon av landbruksprodukter fra industri og fram til detaljistledd/forbruker skjer dels i regi av landbrukssamvirket og dels i regi av kjeder/grossister. Særlig for ferskvarer er det viktig for landbrukssamvirket å kunne bringe produktene så nær forbrukeren som mulig i en ubrutt kjede. De analyser som er gjort rundt dette viser også at dette er økonomisk og miljømessig effektivt. Landbrukets egen distribusjon av ferskvarer er også en viktig kanal for distribusjon av småskala nisjeprodukter fra bønder og små foredlingsbedrifter.

Lov om god handelsskikk

Norsk Landbrukssamvirke støtter det framlagte forslag til lov om god handelsskikk.

Vi er enige i at forbrukervelferd er det overordnede målet. Å sikre forretningsforbindelser med høy etisk standard må likevel være et selvstendig mål. Det er også viktig å understreke at lovtekstens beskrivelse av forbrukervelferd ikke må leses som uttømmende. Også andre elementer av forbrukervelferd, som for eksempel produktutvikling, må kunne vektlegges.

Norsk Landbrukssamvirke mener de foreslåtte paragrafer om god handelsskikk i all hovedsak er tilfredsstillende.

Vi vil imidlertid understreke betydningen av at all informasjon om grunnlaget for rabatter og bonuser skal være kjent ved inngåelse av avtale.

Distribusjon er et sentralt element i maktforholdene i verdikjeden. Kjeder og grossister gir uttrykk for at de ønsker full kontroll over denne, og Matkjedeutvalgets kartlegging dokumenterer at kjedene i betydelig grad benytter handelsavtaler med leverandørene for på presse dette igjennom. Dette sikrer ikke etter vår oppfatning en effektiv og velfungerende verdikjede fram til forbruker. Konkurransesforholdene i distribusjonsmarkedet skal ivaretas av konkurranseloven. Det bør imidlertid presiseres i tilknytning til dagligvareloven at kjøp av varer ikke kan gjøres betinget av distribusjonsløsning.

Handelstilsyn

Norsk Landbrukssamvirke er enig i forslaget om å opprette et handelstilsyn. Dette skal kontrollere at loven overholdes og gripe inn mot eventuelle brudd. Dessuten skal tilsynet utgi en rapport om utviklingen i næringens kontrakts- og handelspraksis. Det er viktig at Handelstilsynet gis mandat og ressurser til å følge utviklingen i bransjen nøye, og ikke bare utgi statistikk over registrerte brudd eller henvendelser.

Vi vil understreke betydningen av Handelstilsynets selvstendige rolle med en direktør oppnevnt av Kongen i statsråd. Dette må være utgangspunktet for et faglig og ressursmessig samarbeid med Konkurransetilsynet.

Avsluttende merknader

Det er gjennom lang tid lagt ned betydelige ressurser på å kartlegge handelsforholdene i dagligvaresektoren. Dagligvarelovutvalget har fremmet et entydig og godt forslag til tiltak i forhold til de problemstillingene som er avdekket. Norsk Landbrukssamvirke vil understreke betydningen av at dette arbeidet fullføres med å fremme et lovforslag for Stortinget så snart dette er praktisk mulig.

De av Norsk Landbrukssamvirkes medlemsforetak som berøres av dagligvareloven, er også medlemmer i Dagligvareleverandørenes forening. Vi viser til og støtter de mer utfyllende drøftingene i DLFs høringssvar.

Med vennlig hilsen

Norsk Landbrukssamvirke

Ola Hédstein
Adm.direktør

Eugen Tømte
Ass.direktør